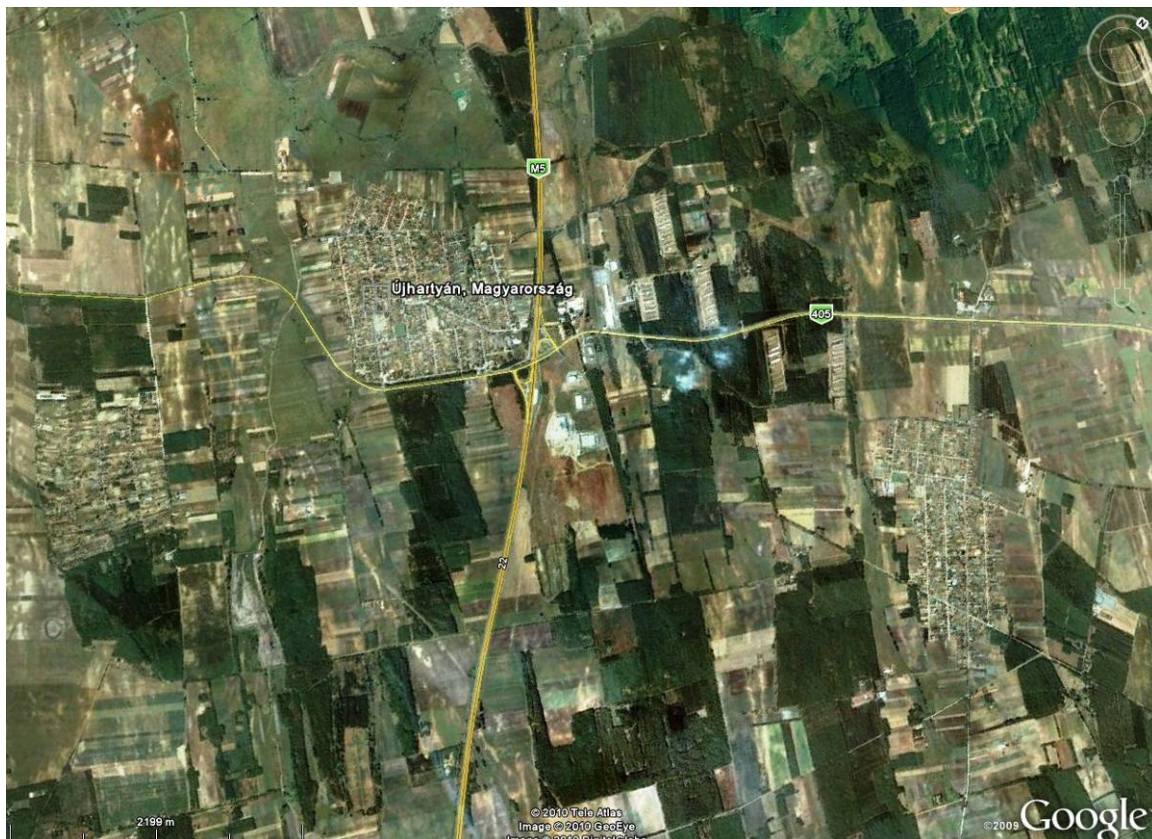

ÚJHARTYÁN TKP 2012-2017.

ÚJHARTYÁN KÖZSÉG TELEPÜLÉSI KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAMJA

51/2012.(V.23.) sz. Kt. HATÁROZAT

Újhartyán, 2012. május hó

Készítették:
ÚJHARTYÁN KÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZAT
POLGÁRMESTERI HIVATALA
/2367 Újhartyán, Fő u. 21./

PESTTERV

/ISO 9001:2000 MSZT 503/0818(1)-730(1)
1085 Budapest, Kőfaragó utca 9./

ÚJHARTYÁN TKP 2012-2017.

A projekt tervezői nyilvántartási száma: 5-10-618

A TKP-t elfogadó Képviselő-testületi határozat száma: 51/2012.(V.23.)

TÉMAFELELŐS:

- a Kisdolgozó Újhartyán Önkormányzat Polgármesteri Hivatala részéről:
Göndörné Frajka Gabriella, Jegyző

- a Szakmai Közreműködő Pestterv Kft részéről:
Burányi Endre, Ügyvezető

Göndörné Frajka Gabriella sk.
/Jegyző/

Burányi Endre sk.
/Pestterv Kft. Ügyvezető/

Újhartyán, 2012. május hó

ÚJHARTYÁN KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZAT KÉPVISELŐ-TESTÜLETÉNEK

51/2012.(V.23.) számú Kt. határozata

Újhartyán község Települési Környezetvédelmi Programjáról

Újhartyán Község Önkormányzatának Képviselő-testülete az 1990. Évi LXV. Törvény 16.§-ában, valamint a környezet védelméről szóló többször módosított 1995. évi LIII. törvény 46. §-ának (1). bekezdés b) pontja által biztosított jogkörében és tekintettel 48E.§-ára is, az alábbiak szerint alkotja meg **a Település Környezetvédelmi Programjáról (TKP) szóló határozatát:**

PRAEAMBULUM

Újhartyán település önkormányzatának kitűzött célja, hogy a megfelelő környezeti állapot elérésével is megteremtse a lakosság kedvező életkörülményeit és a településfejlesztés lehetőségét is. Mivel a természeti, környezeti adottságok alapvetően kedvezőek, ezek a településfejlesztés és a települési környezet védelmének jó kiinduló alapját jelenthetik. Ehhez azonban meg kell tartani, illetve létre kell hozni a környezet és a természet tudatos és kímélő használatát biztosító feltételeket.

A környezeti célállapot a természet- és környezetvédelmi szempontból kedvező módon kezelt környezet biztosítása a külterületen, a belterületen pedig az esztétikus településkép elérése mellett az egészséges, tiszta, ártalmaktól minél kevésbé terhelt települési környezet biztosítása. A település fejlesztésénél alapvető a minél egészségesebb lakókörnyezet felé való törekvés és az értékes táji- természeti adottságok fenntartása. Települési környezeti szempontból kiemelt a településökológiai adottságok, a zöldfelületi mennyiségi és minőségi mutatók javítása.

CÉLKITŰZÉSEK

A település megismert környezeti állapota alapján döntően két fő irány határozható meg a környezetvédelmi program célkitűzéseiként:

- 1.: a meglévő környezeti állapot pozitív elemeinek fenntartása, biztosítása annak érdekében, hogy a környezeti állapot minősége a településfejlesztés elképzeléseit ne akadályozza, hanem elősegítse.
- 2.: a lokális környezeti problémák megoldása, mérséklése.

A TKP-ban meghatározott rövid- és középtávú stratégiai célok:

Környezetvédelmi fejlesztési – intézkedési célok:

- Egészséges ivóvíz helyi bázison történő biztosítása, a víz és szennyvíz vezeték rendszer karbantartása, a vízmű és a szennyvíztisztító telep szükséges fejlesztéséhez való hozzájárulás
- Csapadékvíz elvezető rendszer karbantartása és korszerűsítése, a belvizes területek rendezése
- A hulladékgazdálkodási rendszer korszerűsítése, a szelektív gyűjtési kör bővítése, a lakossági hulladék veszélyes hulladék tartalmának csökkentése
- Differenciált úthálózati fejlesztés, - tehermentesítés, útkorszerűsítés, köztisztaság fejlesztése
- Közlekedési kommunális (vendéglátási - szolgáltatási) zajterhelés csökkentése és lokális levegőminőség javítás
- Telephelyi (ipari és mezőgazdasági) lokális környezetterhelési kibocsátások csökkentése, védelem biztosítása.

Környezetvédelmi szabályozási célok:

- A helyi környezeti állapot összehangolt, folyamatos szabályozása, környezetvédelmi célú határozat- és rendeletalkotás;
- A környezetvédelmi szempontok érvényesítése a döntéshozatali folyamatokban;

- A településfejlesztési és rendezési tervek, koncepciók környezetvédelmi megfeleltetése;
- A környezetvédelmi szabályozások előírásainak betartatása és ellenőrzése, környezeti kontroll biztosítása;
- A belterület környezetvédelmi és közlekedési struktúrájának fokozatos átalakítása a csendvédelmi övezeti rendszer kialakításával.

Zöldfelületi - természeti környezeti célok:

- Táji - természeti értékek nyilvántartásba vétele, megőrzése
- Természeti területek megőrzése, természet-megőrzési stratégia kialakítása, vizes élőhelyek fenntartása, helyi védettségű természeti területek meghatározása
- Zöldfelületi rendszer - községi parkok, kertek, zöldsávok – állapotfenntartása és fejlesztése
- Tájfenntartó gazdálkodási módok ösztönzése a mező- és erdőgazdálkodásban, a zöldfelület gazdálkodásban.

Épített környezet védelmi célok:

- Építészeti (műemléki) értékek megőrzése, felújítása
- Településképi, utcaképi értékek megőrzése, felújítása
- Településgondozás: településtisztaság, rendezettség biztosítása.

Környezeti tudatformálási célok:

- Környezeti és egészségügyi állapotra vonatkozó adatok megismerése és megismertetése
- Helyi értékek megismertetése
- Környezeti információs infrastruktúra kialakítása és működtetése.

TELEPÜLÉSI KÖRNYEZETI PROGRAMOK

1. A TELEPÜLÉSI KÖRNYEZETVÉDELEM, TELEPÜLÉSI ZÖLDFELÜLET-GAZDÁLKODÁS, KÖZTERÜLETEK RENDEZÉSE

Cél a zöldfelületek arányának és állapotának megőrzése és ezen belül a zöldterületek (közparkok) arányának növelése. A beépített területek fejlesztésénél is a zöldfelületi arány lehetőség szerinti növelésére kell törekedni.

A településen belül a környezet tisztaságának megőrzését és javítását is célul kell kitűzni. A település területén meg kell szüntetni illegális hulladéklerakást, tudatformálással és rendszeres határszemlékkel kell a célt elérni, a lezárt hulladéktelep rekultivációját be kell fejezni.

A településképi és az utcaképek javítását a lakosság intenzívebb bevonásával, a meglévő értékek megőrzésével és a zavaró tényezők megszüntetésével szükséges elérni.

A település gépjárműforgalomból eredő zaj- rezgés és légszennyezési terhelésének növekedését meg kell gátolni. Ennek érdekében a belterület átmenő forgalmi terhelését csökkenteni, az autópálya forgalmi hatásai elleni védelmet fokozni szükséges.

Pest megye III. környezetvédelmi program 4.3. sz. Stratégiai programja az „Egészséges települési környezet” prioritásaival összhangban csatlakozni kell az alábbi programokhoz:

1/ Imissziós mérőhálózat bővítése és zajszennyezés monitoring hálózat kiépítésére (a TKP levegőtisztasági és zajvédelmi fejezetében foglaltakkal összhangban),

2/ Helyi közlekedés átszervezésére (a TKP helyi közlekedésszervezési fejezetében foglaltakkal összhangban).

A települési környezet minőségének javítása érdekében fokozatosan meg kell valósítani a település fejlesztési koncepciójában és rendezési tervében is előirányzott településfejlesztési és rendezési elképzeléseket és feladatokat.

A kommunális közüzemi (és közmű-) szolgáltatások elért színvonalának megőrzésén túl törekedni kell ezek teljeskörűvé tételére.

Ennek érdekében szükséges:

- a közterületek hulladékmentesítése, a kommunális hulladékgyűjtés meglévő rendszerének kiegészítése a szelektív hulladékgyűjtés és elszállítás létesítményeinek kialakításával,

- a köztisztasági helyzet javítása az illegális hulladéklerakások felszámolásával, a régi szeméttelep rekultivációjával, a közterületek rendjének és tisztaságának biztosításával,
- a település értékeinek védelme és képének, megjelenésének javítása a lakosság intenzívebb bevonásával, a civil tudatformálás eszközeivel is biztosítandó;
- a köztisztaságot és a rendezett településképet szolgáló akciók és mozgalmak („*Tiszta udvar rendezés*”, „*Virágos település*”, stb.) fenntartása mellett új elemként javasolt a „*Rendezett - parkosított utca*” és/vagy „*Egy Család Egy Fa*” cím/akció bevezetése, - amely egy-egy utcára, vagy 1-2 érintett tömbre vonatkozóan mozgósíthatná az ottélőket a kitüntető cím és esetleges díj elnyerésére
- csatlakozás a „*Madárbarát kert, -iskola, -óvoda*” programhoz. Ebbe a programba minden gyermek-korcsoportot szükséges bevonni.
- **települési zöldfelület fejlesztési akcióterv kidolgozása:** a településrendezési tervben kijelölt valamennyi kiemelt kondicionáló hatású zöldfelület (zöld- és erdőterületek, gyepek, természeti és természetközeli területek) valamint egyéb zöldfelületek (más területfelhasználási egységek zöldfelületei: kertek, zóldsávok, stb.) komplex megvalósítási és fenntartási stratégiájának kidolgozása és ütemezett megvalósítása.
- a **természeti táji értékek számbavétele és helyi védelme**, amelyről külön **helyi rendeletben** kell intézkedni, a Natura2000-es területek jelzése táblával és jókarban tartása; védett növények feltérképezése.
- valamint a közcélú zöldfelületek –közparkok, utcák terek zöldfelületei és közcélú erdőterületek- fejlesztési és fenntartási terve (ide értve a telepítendő növényekről és ezek ültetéséről, telepítésük ütemezéséről, majd fenntartásukról szóló előírások megfogalmazását és érvényesítését is).

Részprogramok:

- a Lámlok rendbetétele,
- a temető fásítása,
- a Cigleher utcai lovarda állapotának javítása,

Támogatandó a:

- mezőgazdaságilag értéktelen területek visszagyepesítése vagy erdősítése,
- a gépjármű forgalomból eredő közlekedési ártalmak elleni védekezés elősegítése érdekében az autópálya és a belterület közti, valamint a 405-ös út és a belterület közti sávban tervezett véderdő sávok megvalósítása,
- a parlagfű irtása a belterületen és annak 2-3 km-es körzetében.

A fentiekén túl, szükség van olyan rendszeres **közösségi programokra**, amelyek minél intenzívebben vonják be a település lakóit környezetünk tisztábbá, településük szebbé tételébe. Szükséges rendszeresen meghirdetni a **településtisztasági akciók** (faluképi, utcaképi és telek-szinten; szemétyűjtés, zöldfelület gondozási, stb. témakörökben) mellett, a helyi védett és védendő ingatlanok felújításának támogatására kiírandó **pályázatot**, valami az egyéb helyi értékek kataszterezésére, védelmük megoldására irányuló pályázatokat, akciókat is.

Operatív települési környezeti – zöldfelület gazdálkodási javaslatok összefoglalása:

Közterületek rendezettsége, tisztasága

A közterületek fenntartása, tisztántartása a porkeletkezés csökkentése, a település klimatikus és átszellőzési viszonyainak javítása, valamint vizuális – esztétikai megjelenésének javítása érdekében is szükséges. A parkokban, utcai zóldsávokban a zöldhulladék folyamatos összegyűjtését - különösen levélhullás idején - meg kell szervezni, az egyéb módokon összegyűjtött hulladékok elszállításával együtt. A település arculatának javítása érdekében is rendszeren kaszálni kell az útpadkákat, árkokat, a köztisztaság érdekében indokolt az utcai hulladékgyűjtő edényzetek számának növelése (a jelenlegi gyűjtőedényzet számának mintegy kétszeresére lenne szükség). A közterületi és településszéli illegális hulladéklerakásokat fel kell számolni.

Településszépítési, rendezési programok és akciók

A település lakhatóbbá, arculatának rendezettebbé és színesebbé tétele, valamint a lakosságnak a környezetvédelmi kérdésekbe történő bevonása érdekében **településszépítő programok, akciók** indítása, illetve folytatása szükséges. Ezek során **tiszta, virágos, egészséges falvak** mozgalmához való csatlakozás, illetve **saját kezdeményezésű programok, versenyek** meghirdetése a résztvevők megfelelő támogatásával biztosítandó:

¹ A TKP-hoz készült közvélemény kutatás során beérkezett lakossági javaslat alapján

- a köztisztaságot és a rendezett településképet szolgáló akciók és mozgalmak („*Tiszta udvar rendes ház*”, „*Virágos település*”, stb.) fenntartása mellett új elemként javasolt az utcafásítási program - „*Rendezett - parkosított utca*” és/vagy „*Egy Család Egy Fa*” cím/akció bevezetése - ezekhez kedvezményes növényvásárlási lehetőség biztosítása.
- a játszóterek előírásoknak megfelelő felújítása és átalakítása; belterületi „hulladékterületek” parkosítása, virágosítása, zöldsávok kialakítása.

Parkosítás, zöldfelület növelés és karbantartás

- Közterület rehabilitációk: térrendezés, a növényállomány rendszeres frissítése, *kertépítészeti ütemterv készítése* a zöldfelületek karbantartására és növelésére,
- terek, járdák, parkolók felújítása, parkosítása, - a leromlott állapotú zöldfelületek gyakorlati megújítása.

Egyedi fák, fasorok védelme

- sorfák pótlása, fasorok többszintes utcai zöldsávokká fejlesztése (cserjetelepítéssel), illetve a zöldfelületi kapcsolatok kialakítása a nagyobb összefüggő zöldterületek között, fás területek, különálló fák gondozása, pótlása.

Természeti területek fejlesztése, természeti értékmegőrzés

A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 36. §. (3) szerint valamennyi védett természeti területre – az ott tevékenységet folytatókra kötelező erejű – *kezelési tervet* kell készíteni. Az önkormányzat kompetenciája a *helyi védettségű területekre* áll fenn, de *célszerű a kezelés terveket legalább ajánlás szinten megfogalmazni – a természetvédelmi hatóság bevonásával – az ökológia hálózatokhoz tartozó területekre² is*, a földtulajdonosok, a helyi lakosok tájékoztatása és orientálása érdekében.

Vizes élőhelyek védelme

A külterületen lévő mélyfekvésű, belvizes területek rendezése során szükséges az ökológiai szempontok figyelembe vétele, a természeti értékek megóvása is. A mélyfekvésű területek különösen veszélyeztetettek az illegális hulladéklerakások, szennyezések szempontjából ezek megakadályozása a területek folyamatos ellenőrzésével, tisztántartásával szükséges.

2. VÍZELVEZETÉS, CSAPADÉKVÍZ ELVEZETÉS

El kell érni, hogy a vízgyűjtőre hulló csapadékvizek, valamint a felszínre jövő talajvizek a településen ne okozzanak kártételt. Ugyanakkor nem lehet cél a terület „kiszáritása”, minden „fölslegesnek tűnő” víz elvezetése. *A helyben levő vizek kontrollált megtartása és ökológiai hasznosulásának biztosítása a kívánatos cél, a település veszélyeztetése nélkül.*

Ezek szem előtt tartásával kell megoldani hogy a települési csapadékvizek megfelelő elvezetése biztosított legyen, a mélyebb fekvésű beépített területeken se alakuljanak ki elöntések.

Rögzíteni kell a települések csapadékgyűjtő rendszerének (földárkok, átereszek, egyéb közművek rendszere) üzemeltetési, karbantartási, ellenőrzési feltételeit, a karbantartásra kötelezettek kötelességeit, illetve gondoskodni kell az előírások betartásáról³.

A község Helyi vízkár elhárítási tervében lehatárolt problémás területek vízrendezését meg kell oldani.

Pest megye III. környezetvédelmi program 4.2. sz. Stratégiai programja a „*Vízminőség komplex védelme*” prioritásaival összhangban biztosítani kell „*A belvízvédelem megoldására*”, irányuló alprogram előirányzatainak megvalósítását.

Szükséges a csapadékgyűjtő hálózat műszaki felülvizsgálata, különös tekintettel az árokrendszer medervezetésére, lejtésviszonyaira, feliszapolódására. növényzet- illetve lakossági hulladék, nyeresedék általi feltöltődésére, valamint a gyűjtőrendszerrel kapcsolatos egyéb műtárgyak (pl. átereszek, hidak, stb.) hidraulikai állapotának vizsgálatára. A felülvizsgálatnak ki kell terjedni az árokrendszer fedett térrészeinek statikai, és hidraulikai vizsgálatára is.

² A Natura2000 és az Országos Ökológiai Hálózathoz tartozó területek

³ A 120/1999. (VI. 6.) Korm. rendelet 3. §-a értelmében gondoskodni kell az önkormányzati tulajdonú vizek és közcélú vízi létesítmények fenntartásáról olyan színvonalon és mértékben, amely lehetővé teszi a vízgazdálkodási törvényben megfogalmazott vízgazdálkodási közfeladatok ellátását.

Az esetlegesen belvízveszélyes területeken gondoskodni kell a csapadék megfelelő elvezetéséről, erre - a vonatkozó jogszabály⁴ értelmében - az adott gyűjtőrendszer használója (tulajdonosa) kötelezhető.

A településen átfolyó kisvízfolyások, csatornák karbantartását, tisztítását folyamatosan biztosítani kell, ezek megoldása a kezelő feladata.

Részprogramok, a település vízkár elhárítási tervében meghatározott legsürgősebb feladatok:

- József A. – Cigleher u. vonalával határolt (Bikarét felőli részen lévő) tömb
- Monori u. végénél (Bikaréttal határos) levő terület
- Hunyadi J. u. déli végénél levő terület
- Malom u. vonalával határolt terület felszíni vízrendezése, belvíz- és csapadékvíz elvezető létesítményeinek kiépítése és karbantartása.

A csapadékvíz elvezetésére a nyílt árkos rendszer továbbépítése szükséges, zárt csapadékcsatornák létesítésének csak a település központi intézményterületein javasolt. A csapadékvíz elvezető rendszer kiépítését hidraulikai számításokkal igazolt tervek alapján szükséges kiépíteni. A tervekre a vízjogi engedélyeket be kell szerezni.

3. VÍZELLÁTÁS, KOMMUNÁLIS SZENNYVÍZ ÁRTALMATLANÍTÁS

Cél a település kedvező víziközmű helyzetének, ellátottságának fenntartása, illetve a fejlesztésekhez igazodó bővítése. A mennyiségi ellátottság mutatók mellett folyamatosan figyelemmel kell követni a minőségi paraméterek alakulását is.

A községi vízmű által felhozott víz minősége kifogás alá esik, ezért kezelést igényel. A vastalanító és mangántalanító berendezés folyamatos karbantartásával, a vízminőség folyamatos ellenőrzésével biztosítani kell, hogy fogyasztókhöz csak a szabványban előírtaknak megfelelő ivóvíz juthasson el a vezetékrendszeren keresztül. Emellett a vezetékhalózat folyamatos karbantartása és szennyeződésektől (lerakódásoktól) való mentesítése is biztosítandó, mivel a vezetékrendszer állapota is befolyásolhatja a vízminőséget.

Az új építési területek ellátására a meglévő vízellátó hálózat továbbépíthető, a hálózatfejlesztéseket mindig nagyobb átmérőjű vezetékekről lecsatlakozva szükséges kivitelezni. Törekedni kell az ágvezetékek körvezetékes rendszerű vezetékké való átépítésére, illetve az új hálózatépítéseknel a körvezetékes rendszer kialakítását kell preferálni. A hálózatfejlesztéseket lehetőleg KPE anyagból célszerű megépíteni.

A vízellátó hálózat bővítését egyidejűleg kell hogy kövesse a szennyvíz elvezető csatorna rendszer fejlesztése. Az ingatlanok rákötése a vezetékes szennyvíz elvezetésre a vezetékes vízellátás bekötését követően minél előbb szükséges. A helyi építési szabályzat a szennyvíz csatorna rendelkezésre állásától számított 90 napon belüli rákötést ír elő. Házi tisztítóberendezés telepítése és üzemeltetése csak a közcsatornával gazdaságosan el nem érhető területeken engedélyezhető.

A szennyvíz elvezető csatornarendszer tervei elkészültek, a csatornahálózat ezek alapján folyamatosan kiépítendő. Az elvezető hálózat folyamatos karbantartásával biztosítani kell a szennyvizek zártrendszerű, szagmentes elvezetését. A szennyvíztisztító telep hatékonyságát folyamatos karbantartásával, korszerűsítésével növelni kell, kapacitását a várható terhelésnek megfelelően kell biztosítani. A kibocsátott tisztított víz minőségének meg kell felelnie a vonatkozó jogszabályban előírt határértékeknek.

Mindkét víziközmű esetén el kell érni az optimális ellátottsági szint biztosítását, valamint minőségre vonatkozó határértékek garantálását. Ennek érdekében szükséges:

- a víziközmű (ivóvíz- és csatorna-) ellátás közel 100%-os kiépítése, minden kommunális és gazdasági fogyasztó felé,
- az ivóvízminőség és a tisztított szennyvíz minőségének előírt határértékek szerinti biztosítása és ellenőrzése.

Érvényt kell szerezni a HÉSz azon előírásainak, amelyek szennyvíz leürítését, szennyvíziszap lerakását tiltják a település területén.

⁴ 120/1999. (VIII.6.) Korm. rendelet 10.§

Pest megye III. környezetvédelmi program 4.2. sz. Stratégiai programja a „Vízminőség komplex védelme (VKV)” által meghatározott a prioritások „2/ A közüzemi csatornahálózat fejlesztése” c. alprogramhoz való csatlakozásban érdekelt a település.

Operatív vízvédelmi - vízgazdálkodási javaslatok összefoglalása:

Csapadékvíz gazdálkodás, csapadékvíz elvezető rendszer

Az elválasztott rendszerű szennyvízelvezető- illetve csapadékvíz-elvezető és -szikkasztó rendszer kiépítését – a település növekedését is követve - teljessé kell tenni. A felszíni vízelvezetés, csapadékvíz-elvezetés megoldandó feladatai:

- megfelelő árokrendszer kialakítása azokon a területeken, ahol a felszíni vízelvezető rendszer nem megfelelő kiépítése a talaj és rétegvíz megemelkedéséhez vezethet, a belvízvesztély csökkentése,
- a meglévő árkok kiépítésének felülvizsgálata, kocsibejáróknál az áttereszek megfelelőségének vizsgálata, tisztítása, az eltömődések felszámolása,
- ütemtervet kell kidolgozni a csapadékvíz elvezető-rendszerek karbantartására (kaszálás, medertisztítás, személtávolítás). Meg kell oldani a csapadékvíz-elvezető rendszerek medertisztításából kikerülő iszapok és hulladék környezetkímélő elhelyezését,
- a külterületi utak, dűlők melletti árkok tisztítását és karbantartását, kaszálását rendszeresen biztosítani szükséges (hogy az árkok valódi befogadóként funkcionálhassanak),
- az esetlegesen súlyosbodó környezeti problémák (szélsőséges csapadékviz viszonyok, belvíz) megelőzése érdekében szükséges a *felszíni vízelvezetési koncepció kidolgozására*. Ennek okán el kell készíteni egy *intézkedési tervet*, amely a megoldandó feladatok ütemezésével, a feladat végrehajtás pénzügyi vonzatának, finanszírozási alternatíváinak feltüntetésével.

Felszíni vizek védelme

- a település érzékeny vízminőség-védelmi területi besorolása⁵ indokolja, mind a felszíni, mind a felszín alatti vizek megkívánt védelmét, a település teljes körű csatornázásának megvalósítását,
- a felszíni vizek terhelésének csökkentésére a téli sózás nem kívánt hatásainak elkerülésére sokkal az csúszásmentesítő anyagok alkalmazandók.

A vízellátás biztonságának növelése (ivóvíz hálózat karbantartása)

- az ivóvíz vezetékhalózat karbantartásának, tisztításának, felújításának folyamatossága biztosítandó,
- a vízszolgáltatás biztonsága, a csőtörések és a hálózati veszteségek csökkentése érdekében szükséges az előregedett, korszerűtlen csőrendszerek rekonstrukciója, illetve a sérült szakaszok cseréje,
- a hálózat folyamatos karbantartása mellett célszerű a csőrendszer általános felülvizsgálata keretében rekonstrukcióját megtervezni, évenként ütemezni és folyamatosan végrehajtani.

Szennyvízcsatornák állapotának felmérése és karbantartása

- a szennyvízhálózatok dinamikus terhelésnek kitett, nyomás alatti csőanyagoknál előforduló repedéses meghibásodása, továbbá a csökötéseknél a tömítetlenség, a talajvízállástól függően szivárgási problémát okozhat. Hasonló gondot okoz a szennyvízcsatorna-hálózat szabálytalan bekötéseinek és az akna fedlapokon keresztül bejutó csapadékvíz. Ezért „a szennyvízcsatornák állapotának felmérése és karbantartása” program keretében 5 éves időszak alatt teljes egészében fel kell mérni a csatornák állapotát. A csatornák karbantartását évenkénti ütemezéssel kell előíranyozni.

Szennyvízcsatornára való rákötés erősítése, szennyvíztisztító telep bővítése

- a település kedvező csatornázottságának biztosítása növekedésével arányosan, a csatornázottság, a kiépített csatornára való rákötések mértékének növelése,
- a térségi vízvédelmi követelmények megkívánják a szennyvizek magas fokú tisztítását. Ennek megfelelően kell végezni a szennyvíztisztító folyamatos karbantartását és korszerűsítését.

4. KOMMUNÁLIS HULLADÉKKEZELÉS

A keletkező hulladék mennyiségét szükséges csökkenteni, a hulladék(keletkezés)-megelőzés elvének megfelelően. Fel kell tárnai a települési hulladék csökkentésének lehetőségeit:

- a vásárlási szokások megváltoztatása,
- hosszabb élettartamú termékek vásárlása,
- kisebb hulladék kibocsátással gyártott termékek iránti kereslet élénkítése,
- az elhasznált és megunt anyagok (pl. textilek, bútorok, stb.) forgatása.

⁵ 219/2004. (VII. 21.) Kormányrendelet 2. számú melléklete alapján

Ösztönözni kell a lakosságot, az intézményeket, vállalkozásokat a szelektív hulladékgyűjtésben való részvételre. Ehhez elengedhetetlen, hogy megfelelő infrastruktúra kerüljön kiépítésre.

Hulladéktípusok és hasznosítási célok szerint legalább az alábbi értékeket kell elérni a ciklus végére (2017.):

Hulladéktípus	Hasznosítási cél	%
Települési szilárd hulladékok	Szervesanyag hasznosítása (komposztálás)	50
Csomagolóanyagok ⁶	szelektív hasznosítása	60
Zöld- hulladékok	(avar, kerti hull., stb.) hasznosítása (komposztálás)	100
Veszélyes hulladékok	elkülönült gyűjtése és elszállítása	100
Építési, bontási hulladékok és egyéb inert hulladékok	elkülönült gyűjtése és hasznosítási helyre való elszállítása	100

Biztosítandó, hogy a települési szilárd hulladéknak csak azon részei kerüljenek lerakásra, amelyek nem hasznosíthatók. Elengedhetetlen az egyes hulladékok elkülönített gyűjtése, ami az újrahasznosítás legfontosabb alapja. Ezért elsődleges a **szelektív hulladékgyűjtés megoldásának fejlesztése**.

A házi komposztálás mellett meg kell szervezni a zöldhulladékokat begyűjtő rendszert is. A településen keletkező zöldhulladékot komposztálásra kell előkészíteni, komposzttelepet kell kialakítani és a keletkező komposztot helyi célokra kell hasznosítani. A komposzttelep kialakításának célszerű megfontolni a helyi vagy regionális alternatíváját. Prognózissal és számításokkal kell kimutatni – ugyancsak a regionális szervezettel együttműködésben – hogy célszerűbb-e a zöldhulladékot egy dabasi (központi) telepre szállítani, vagy egy helyi telepet létrehozva a komposztot kizárólag helyi célokra kell hasznosítani.

Továbbra is együtt kell működni a térségi Dabasi regionális települési szilárdhulladék kezelési projekt koordináló szervezeteivel.

Települési szilárd hulladékoknál a szelektív hulladékgyűjtést a papír, a műanyag, az üveg, és a zöldhulladékokra kell bevezetni (az előválogatott gyűjtési rendszerek közül a leghatékonyabb „háztól való szelektív elszállítás” bevezetését javasolni kell a regionális gyűjtőrendszer gesztora felé).

Hulladékudvart és gyűjtőszigeteket kell létrehozni, főként a nagytömegű háztartási hulladékok (papír, műanyag, üveg), illetve néhány veszélyes hulladékalkotó (akkumulátor, szárazelem, festékes dobozok, gumi) szelektív gyűjtésére.

A lakosság részére (évente 2 alkalommal) lomtalanítási akciót kell szervezni, - lehetőleg minden évben azonos időszakban és erről a község lakosságát időben tájékoztatni kell.

Meg kell szüntetni az illegális hulladéklerakókat a település egész területén, újak kialakulását meg kell akadályozni határszemplék tartásával (a mezőri szolgálat bevonásával) és a környezettudatos nevelés, oktatás segítségével is.

A lezárt lerakó folyamatban levő le kell zárni rekultiválását és újrahasznosítását meg kell oldani.

A hulladékgazdálkodási tervben foglaltakat nyomon kell követni, a szükséges intézkedéseket végre kell hajtani. **El kell készíteni a település hulladékgazdálkodási tervének aktualizálását a 2012–2017. közti időszakra**, figyelembe véve Pest megye hulladékgazdálkodási tervét is. A HGT aktualizálása során célszerű meghozni a **szelektív gyűjtés** jövőbeni módjával kapcsolatos döntéseket is.

Operatív hulladékgazdálkodási javaslatok összefoglalása:

Hulladékgazdálkodási terv felülvizsgálata

A hulladékgazdálkodási törvény a hulladékgazdálkodás szervezése keretében a települési önkormányzatok számára kötelezővé tette települési hulladékgazdálkodási tervek elkészítését. A törvényi előírások teljesítése érdekében 2008–ban lejárt hulladékgazdálkodási terv felülvizsgálatát a jogszabályoknak való megfelelés érdekében záros határidőn belül el kell készíteni.

⁶ Üveg, műanyag, papír hulladékok elkülönített gyűjtése alapján

A hulladékgazdálkodási rendszer fejlesztése

A korszerű hulladékgazdálkodási rendszer kiépítése az alábbiakat foglalja magában:

- a hulladékgyűjtés teljeskörűvé tétele, különös tekintettel a szelektív hulladékgyűjtési rendszer kiépítésére (elsősorban: papír, műanyagok, fémek, üvegek, biológiailag lebontható és veszélyes hulladékok);
- korszerű hulladékudvar és gyűjtőszigetek létrehozása és üzemeltetése - a települési hulladék és veszélyes komponenseinek elkülönített gyűjtésével és részben másodnyersanyagként való felhasználásra való előkészítésével. A szigeten szelektíven gyűjtött anyagokat elkülönítve kell elszállítani és előkészíteni az újrahasznosításra;
- a házilag nem komposztált (főleg közterületi) zöldhulladék begyűjtése és (helyi vagy dabasi) komposztálóra szállítása;
- a jogszabályi előírásoknak megfelelő nyilvántartási rendszer⁷ üzemeltetése;
- ismeretterjesztés, szemléletformálás a hulladéktakarékos eljárások és életmód elterjesztése érdekében
- a térségi hulladékgazdálkodási rendszer keretében.

Hulladékártalmatlanítással összefüggő rekultivációs és rehabilitációs feladatok

- fokozott, és folyamatos ellenőrzéssel meg kell akadályozni az illegális lerakásokat. Szankcionálni kell az elhagyott hulladékok tulajdonosát, vagy annak hiányában a terület tulajdonosát. Erre megfelelő költségvetési keret elkülönítése ajánlott;
- a felhagyott hulladéklerakóhely területének rehabilitációja: tereprendezése és erdősítése Az illetékes hatóságokkal egyeztetve a hulladéklerakóhely környezetvédelmi jellegű felülvizsgálatát el kell végezni és a felülvizsgálat eredményét figyelembe kell venni a rekultiváció és az újrahasznosítás tervezése és kivitelezése során.

5. LÉGSZENNYEZÉS, ZAJ ÉS REZGÉSÁRTALMAK ELLENI VÉDELEM

Cél az M5 autópálya környezeti ártalmi elleni védelem megoldása mellett, a **belterületi forgalomszervezés** fejlesztése (különösen a 40109 j. út átkelési szakaszán), a távlati északi **elkerülőút** megépítése és a **kerékpáros közlekedés** feltételeinek javítása.

Elő kell segíteni a kerékpáros közlekedés feltételeinek javítását, kerékpáros sávok vagy kerékpárút megépítését, mert annak megvalósulása esetén nőhet a kerékpárforgalom, csökken az autóhasználat a helyi közlekedésben.

A TKP javasolja **differenciált zajvédelmi (csendvédelmi) övezeti rendszer** megalapozását és kialakítását a település (bel)területén.

A rendszer alkotóelemei a legvédehetőbb „csendes” övezetektől a „normál” és a „terhelt - terheltebb” települési övezetekig határozhatók meg. E hármas – vagy négyes - övezeti felosztásra jelen programban általános, elvi javaslat fogalmazható meg, amelynek elfogadása esetén megtörténhetnek a lehatárolások és utána egy önálló csendvédelmi helyi rendeletben vagy a környezetvédelmi rendelet amúgy is szükséges módosításában lehet jóváhagyni és elrendelni.

Levegőtisztaság védelmi szempontból is szükséges a jelenlegi kedvező állapot megőrzése. Védendő területen továbbra sem engedélyezhető légszennyező illetve zajos üzem, telephely létesítése. A **közlekedési és telephelyi** kibocsátások szabályozása mellett fontos a külterületről származó légszennyezés (por) minél hatékonyabb kizárása és megkötése, valamint a **kommunális** eredetű emisszió csökkentése.

A kommunális épületeknél is törekedni kell a korszerű, kis energiaigényű fűtési berendezések alkalmazására, igénybe kell venni a fűtőkorszerűsítési támogatási lehetőségeket – különösen az önkormányzati kezelésben lévő intézményeknél. Korszerű kazánokkal, kevesebb és részben alternatív tüzelőanyaggal nagyobb hatékonyság érhető el. Elsődlegesen az épületek hőszigetelését és a nyílászárók cseréjét kell támogatni, ami hatékony passzív védelmet eredményez.

A megoldási javaslatok egy része a zaj- rezgés, valamint a levegőtisztaság védelem érdekeit egyaránt szolgálja, mindenek előtt ilyenek a **település zöldfelületi rendszerének fejlesztése**, a védelmi célú növénytelepítést szorgalmazó és a forgalomcsillapítási javaslatok.

Pest megye III. környezetvédelmi program 4.3. sz. Stratégiai programja az „Egészséges települési környezet (ETK)” amely a prioritások között határozza meg a

1/ Imissziós mérőhálózat bővítését és zajszennyezés monitoring hálózat kiépítését,

⁷ A hulladékgazdálkodási adatok gyűjtéséről és nyilvántartásáról szóló 164/2003. (X.18.) Korm. Rendelet szerint

2/ *Közlekedés átszervezését (ezzel a TKP helyi közlekedésszervezési fejezete foglalkozik),*

Ezek között az első stratégia cél megvalósításában érdekelt Újhartyán is, mivel jelenleg a monitoring nem terjed ki a településre, márpedig szükséges lenne a tényadatok ismerete.

Operatív levegőtisztaság- és zajvédelmi javaslatok összefoglalása:

Légszennyezés csökkentése forgalomszabályozással és az utak pormentesítése

- a gépjárműforgalom lehetőség szerinti visszaszorítása a levegőminőség javítása érdekében. Csökkentett forgalmú övezetek kialakítása, közlekedésszervezés;
- a szálló por csökkentése, pormentesítése.

Belső úthálózat tehermentesítése

- a település közúti teherforgalmának elkerülő nyomvonalon történő átvezetése;
- a belterület zónásításával csökkentett forgalmú tömbök, utcák kijelölése;
- a kerékpáros közlekedés feltételeinek javítása.

Allergén gyomnövények gyérítése

- az allergén gyomnövények önkormányzati irtása, gyérítése a tulajdonában álló kül- és belterületeken;
- a nem önkormányzati tulajdonú területek vonatkozásában felügyelet és ellenőrzés, szükség szerint felszólítás és bírságolás alkalmazása;

Diffúz légszennyezés csökkentése az alábbi intézkedések szerint:

- a porszennyezés csökkentése érdekében a szállító járműveket folyamatosan le kell takarni (ponyvázás), és ellenőrizni;
- az ipari, kereskedelmi létesítmények por kibocsátást a telekhatárra telepített zöldnövényzettel is mérsékelni kell;
- az építési-bontási munkák, az építkezési telephelyek porszennyezését csökkenteni kell rendszeres takarítással, fedéssel (takarással) és szükség szerint locsolással;
- intézkedni kell arra vonatkozóan, hogy az avar és kerti hulladékok égetése csak a tilalmi időszakokon kívül történhessen. Népszerűsíteni kell a biológiailag lebomló anyagok szelektív gyűjtését, komposztálással történő ártalmatlanítását.

Közlekedési zaj csökkentése érdekében:

- a terhelés és a település nagyságrendje nem indokolja forgalommentes övezetek kialakítását, de célszerű létrehozni egy, a településszerkezeti-közlekedéshálózati adottságoknak megfelelő csendvédelmi zónarendszert, amelyen belül csillapított forgalmú övezet(ek) is kijelölhetők;
- a jelentősebb forgalmi zajjal terhelt területek esetében meg kell vizsgálni azok funkcióváltási lehetőségét és a zajárnyékolási lehetőségeket;
- az átmenő-gépjármű forgalomból eredő közlekedési ártalmak elleni védekezés elősegítése érdekében az autópálya és a belterület közti, valamint a 405-ös út és a belterület közti sávban tervezett véderdő sávok megvalósítása;
- az önkormányzati tulajdonú épületek esetében a forgalmasabb útszakaszok mentén a környezeti zajterhelési határérték túllépés esetén, egészségügyi oktatási, művelődési, igazgatási, stb. intézmények, (lakó)épületek, homlokzati szerkezeti elemeinek felújításával, a nyílászárók fokozott hanggátlásúvá történő átalakításával kell biztosítani a belső téri zajterhelési határértékek teljesülését.

Kommunális, szolgáltatási zaj csökkentése

A lakóterületeken üzemelő vendéglátó, szolgáltató, stb. kis- és magánvállalkozások zajhatása a közvetlen környezetüket zavarhatja, még akkor is, ha a zajterhelési határértékek betartásra kerülnek. E lokális zavaró hatások elsősorban védett időszakok kijelölésével, a nyitva tartás illetve a használati mód korlátozásával csökkenthetők.

A zaj-és rezgésvédelem helyi szabályozásáról szóló Önkormányzati rendelet magalkotása szükséges, amelyben a fenti korlátozásokról is rendelkezni kell, továbbá konkretizálható a csendvédelmi övezeti rendszerre vonatkozó javaslat is.

6. HELYI KÖZLEKEDÉSSZERVEZÉS

Javítani kell a helyi közlekedés feltételeit, beleértve ennek környezeti hatásait is. Ennek érdekében kettős feladatot kell megoldani:

- támogatni kell a környezetbarát (környezetet nem, vagy kevéssé terhelő) közlekedési módokat;
- ki kell zárni, vagy korlátozni a kell a környezetszennyező közlekedési módokat.

Újhartyában az előbbiekre elsősorban a **gyalogos- és kerékpáros közlekedés**, valamint a **tömegközlekedés** támogatása vonatkozik, míg a **korlátozás** elsősorban a **teherforgalmi, illetve átmenő gépjármű forgalmi terhelés csökkentését** kell hogy célozza.

E célok elérése érdekében biztosítani kell a támogatandó közlekedési módok elsődlegességét a helyi forgalomszervezésben. El kell érni továbbá, hogy a **belterületi úthálózat** kiépítettségi paramétereit amúgy is meghaladó nehézgépjármű forgalom a település védendő területeit (elsősorban központi belterületét) kerülje el, továbbá, hogy az átmenő forgalmi igények minél inkább elkerülő nyomvonal(ak)on legyenek kielégíthetők. Meg kell oldani a belterületen a forgalmi út, a gyűjtő szerepű utcák, kiemelt lakóutcák megfelelő keresztmetszeti és burkolati kialakítását, a forgalombiztonsági berendezések és jelzések megfelelő elhelyezését és karbantartását, valamint a környezetvédelmi célokat is szolgáló növényzet célszerű és esztétikus kialakítását.

A helyi közlekedésre szolgáló utak, utcák burkolatának felújítását tovább kell folytatni, a földes illetve nem megfelelően burkolt utak kiépítését pályázati lehetőségek igénybe vételével is elő kell segíteni. A járdák felújítását, akadálymentesítését tovább kell folytatni a gyalogos közlekedés javítása érdekében. Az útkeresztezéseknél ügyelni kell a szegélyek kerekesszékekkel, gyerekkoszival való járhatóságának biztosítására.

A csillapított forgalmú zónákban (a javasolt „csendes övezetekben”) forgalomlassító és terelő létesítmények elhelyezése szükséges. A helyi közlekedésszervezés alapjainak megépítése, karbantartása során tekintettel kell lenni az akadálymentesítés szabályaira is.

A tervezett regionális kerékpárúthoz történő csatlakozás első lépéseként a kerékpárutat be kell hozni Újhartyán belterületére is. A kerékpár út építésnél még talán fontosabb azonban a kerékpározás belterületi feltételeinek általános javítása.

Pest megye aktuális (III.) környezetvédelmi program 4.3. sz. Stratégiai programja az „Egészséges települési környezet (ETK)” amely a prioritások között határozza meg a

1/ *Imissziós mérőhálózat bővítését és zajszennyezés monitoring hálózat kiépítését (ezzel a TKP helyi zaj - levegő fejezete foglalkozik),*

2/ *Közlekedés átszervezését.*

Ezek között az második stratégia célban megfogalmazottak értelmezhetők Újhartyánra is. Az intézkedés célja a *„lakosok életkörülményeinek javítása a közlekedés racionalizálásával és fejlesztésével, melynek közvetlen hatása a zaj-és légszennyezés csökkenése”*. Az intézkedés tartalmából több is alkalmazandó a településre, így a „

- a főbb útvonalak településeket elkerülő szakaszainak kialakítása,
- a közösségi közlekedés fejlesztése és optimalizálása,
- kerékpárutak kiépítése, fejlesztése,
- kampány a tömegközlekedés és a kerékpár használata mellett,
- forgalmi csomópontok, közlekedési létesítmények átalakítása, fejlesztése, ...

• *teherszállítás áterhelése a vasúti szállításra, annak támogatásával, zajvédő létesítmények kialakítása, üzleti infrastruktúra fejlesztése” (pl. ipari parkok).*

Környezetvédelmi szempontból a legjelentősebb helyi közlekedésszervezési javaslat a gépjárműforgalom differenciált, a helyi közúti és települési környezeti adottságokkal összehangolt rendszerének kialakítása. Ennek érdekében meg kell határozni – a településrendezési terv úthálózati besorolása alapján – az egyes út- és utcatípusok terhelhetőségét:

- forgalomtípus (átmenő vagy célforgalom) -
- súly- illetve tömegterhelés (járműkategóriák illetve tengelynyomás) –
- sebességhatár szerint.

(Mivel a település főutcája állami út, a fenti szabályozás valamennyi többi, önkormányzati kezelésben levő útra (utcára) alkalmazható.)

Operatív helyi közlekedésszervezési javaslatok összefoglalása:

Forgalomszervezés

A környezetterhelési helyzet javítása érdekében a közlekedési hálózat fejlesztését úgy kell meghatározni, hogy a települést áthaladó forgalom a lehető legkisebb károsító hatást jelentse. Ennek érdekében az **átmenő forgalmat** a jelenleginél nagyobb arányban kell külterületen átvezetni.

Az egyéb forgalomszervezésre vonatkozó javaslatok:

- **védett lakóövezetek** kijelölésével a lakóutcákban súlykorlátozás, a járművek sebességének és zajterhelésének csökkentése,
- **parkolási** lehetőség biztosítása a központban, a közintézmények közvetlen környezetében, illetve a főutca mentén,
- az autóbuszos **tömegközlekedés** (menetrendjének) minél jobb összehangolása a lakossági közlekedési igényekkel.

Úthálózat fejlesztés

- az északkeleti **elkerülő út** szakasz távlati kialakítása,
- a **kerékpáros közlekedés** feltételeinek javítása, kerékpárút és kerékpáros sávok létesítése, a lakosság körében a kerékpáron való közlekedés népszerűsítése.

7. ENERGIAELLÁTÁS, KÖRNYEZETTUDATOS ENERGIA FELHASZNÁLÁS

Az energiaellátás biztonságos szolgáltatása mellett egyre nagyobb figyelmet kell fordítani a **környezetet nem terhelő energiaforrások** népszerűsítésére és alkalmazásuk támogatására, valamint a hagyományos energia ellátási módok környezetkímélő, takarékos fejlesztésére.

Az **alternatív** energiaforrások közül Újhartyánban elsődlegesen a **nap- és a szél- energia hasznosításra** van kedvező lehetőség, egyéni háztartási vagy üzemi, illetve önkormányzati szinten is. Szorgalmazni kell ezek alkalmazását és elterjesztését, a település rendezési terv által megfogalmazott övezeti előírásokkal összhangban (gazdasági övezetekben korlátozás nélkül telepíthetők, lakóterületen a településképvédelmi szabályok megtartásával).

A hagyományos energiaforrások hasznosítása során törekedni kell a felhasználási **hatékonyság növelésére**, a minél korszerűbb energiatakarékos rendszerek és a legjobb hatásfokú energia felhasználó berendezések alkalmazására.

Az önkormányzati kezelésben lévő épületek folyamatos energetikai szempontú felülvizsgálata (fűtés, melegvíz használat, világítás, hőszigetelés hatékonysága) során továbbra is kiemelt szempont az energiatakarékosság, az anyagi és fizikai források minél hatékonyabb hasznosítása. Az önkormányzati tulajdonú épületek, intézmények épületszerkezeteinek, nyílászáróinak felújítása, cseréje során a korszerűbb, kisebb hőveszteséggel járó megoldások részesítendőek előnyben. Felül kell vizsgálni a községi intézmények fűtési rendszerét és ennek során mérlegelni kell az alternatív fűtési módok (pl. vegyestüzelésű kazán, biobrikett égetés, stb.) lehetőségét is.

A **környezettudatos energia felhasználás** népszerűsítése érdekében rendszeres tájékoztatást kell nyújtani a lakosságnak, minden formában. Különösen célszerű felhívni a potenciális felhasználók körében a figyelmet az energia - racionalizációs, - hatékonysági és – takarékosági pályázatokra, valamint az alternatív energiaforrások kihasználásának lehetőségeire.

- energiatakarékos berendezések alkalmazása, a közvilágítástól a temperáló berendezésekig, minden téren,
- az épületek hőveszteségének minimalizálása, szigetelés, magas hatékonyságú fűtési rendszerek alkalmazása,
- alternatív, újratermelődő energiaforrások hasznosítása.

Pest megye III. környezetvédelmi program 4.4. sz. Stratégia programja a „Megújuló energiaforrások felhasználásának elterjesztése és energiahatékonyság (MEF)” amely a prioritások között határozza meg a

- 1/ *Megyei Megújuló Energia Stratégia kidolgozását,*
- 2/ *Megyei Bioenergetikai Klaszter létrehozását,*
- 3/ *A megyei és önkormányzati intézmények energiahatékonysági jellemzőinek javítását.*

Ezek közül Újhartyán települési szinten elsődlegesen a 3.sz., másodlagosan a 2.sz. stratégiai programhoz való csatlakozásban érdekelt.

Egyfajta öko– típusú energialánc kialakítása esetén a **településen keletkező égethető hulladék helyben való hasznosítása** is jelentős javulást mutatna. A háztartásokban vagy a mezőgazdaságban keletkező, szelektíven gyűjtött és helyben válogatott hulladékok egy része feldolgozható és energetikai célra hasznosítható, továbbá a megújuló energiaforrások bevonhatók az ellátási rendszerbe, - ezekkel csatlakozhatna a település a fent említett megyei stratégiai célkitűzés megvalósításához. Konkrétan a mezőgazdasági biomassza előállítók másodlagos termelési - hasznosítási tevékenységeivel (pl. biogáz termelés), a lakosság

alternatív energiaforrás hasznosítási (napelem, napkollektor, szélkerék) aktivitásának növelésével, valamint egy **önkormányzati energia gazdálkodási és racionalizálási feladatterv** kidolgozásával lehet elősegíteni a megyei és térségi stratégiához való illeszkedést, javítva a települési környezet (elsősorban a levegőtisztasági állapot) minőségét. Ez utóbbi részeként folytatni kell az önkormányzati épületvagyon karbantartása, felújítása során a környezet- és energiatudatos bánásmódot, a hosszútávú hatékonysági és takarékosági szempontok érvényesítését. Az építési - felújítási (közbeszerzési) pályázatok kiírása és elbírálása során szempontként kell érvényesíteni az energiatakarékossági megfelelést is.

8. HAVÁRIA, RENDKÍVÜLI KÖRNYEZETVESZÉLYEZTETÉS ELHÁRÍTÁSA ÉS KÖRNYEZETKÁROSODÁS CSÖKKENTÉSE

El kell érni, hogy a települést illetve a helyi lakosságot potenciálisan érintő minden vészhelyzetre, esetleges haváriára legyen kidolgozott koncepció és terv, valamint felelős és ütőképes szervezet a problémák megoldására.

Amennyiben a szervezet térségi – kistérségi, biztosítani kell a helyi kapcsolattartó személyek (felelősök) megfelelő képzettségét és informáltságát a minél gyorsabb és hatékonyabb intézkedések érdekében.

Meg kell oldani a katasztrófavédelmi dokumentumokban foglalt meghatározott feladatok ütemezett teljesítését. A „hétköznapi feladatok” ellátása mellett fel kell készülni a váratlanul bekövetkező, rendkívüli helyzetek kezelésére, ami a katasztrófavédelem lényege.

Pest megye aktuális (III.) környezetvédelmi program külön stratégiai program fejezetben nem foglalkozik a tárgykörrel, de a „komplex vízvédelmi” blokk prioritásai között határozza meg a *belvízvédelem* megoldását, amelyben a település is érintett és érdekelt.

Haváriát okozó események kezelése érdekében **rendszeresen felül kell vizsgálni és aktualizálni az elkészített védekezési és cselekvési terveket.**

Rendkívüli esemény bekövetkezése esetében a tervekben előírtakat kell követni a keletkező károk minimalizálása érdekében.

A tűz- és robbanásveszélyes létesítmények előírt védőtávolságát és biztonsági előírásait be kell tartani.

Az elkészült katasztrófa védelmi dokumentumok közül a **helyi vízkár elhárítási tervben** meghatározott belvízproblémák kezelése során, környezetvédelmi szempontból tekintettel kell lenni – legalább a külterületi cselekvési területeken – a természeti-ökológiai szempontok érvényesítésére is. Alkalmazni kell az időszakos többletként jelentkező csapadékvizek, talajvizek ártalommentes helyben tartásának ökológiai – mérnökbiológiai módszereit, ideiglenes tározásának biztosítását, a feltétlenül szükséges vízelvezetési teendők megoldása mellett.

Operatív javaslatok:

- A közlekedésből adódó veszélyhelyzeti lehetőségek minimalizálása, helyi közlekedésbiztonsági intézkedések, akadálymentesítés,
- a belvízveszély kezelése, illetve elhárítása,
- a tűz- és robbanásveszélyes létesítmények előírt védőtávolságának és biztonsági előírásainak betartása,
- a havária veszélyek elhárításával foglalkozó dokumentumok folyamatos karbantartása, felülvizsgálata és személyi állomány képzése

9. A TKP MEGVALÓSÍTÁSÁNAK ESZKÖZEI ÉS MEGVALÓSULÁSÁNAK KONTROLLJA, MONITORING

A stratégiai program megvalósításához szükséges jogi eszközök és intézményi tevékenységek, továbbtervezési feladatok:

- a környezettel, környezetvédelemmel, környezet-egészségüggyel kapcsolatos adatok intézményes összegyűjtése és értékelése
- környezetvédelmi tárgyú rendeletek megalkotása, a meglévő környezetvédelmi rendelet felülvizsgálatra és módosítása

- környezetvédelmi alap pénzeszközeinek biztosítása
- környezetvédelmi tudatformálás és kommunikáció, a környezettudatos nevelési módszerek elterjesztése
- természeti - környezeti helyi értékek leltározása, védelme és bemutatása
- környezetvédelmi referens /vagy szaktanácsadó/ alkalmazása
- operatív program és probléma-megoldó projektek kidolgozása, akcióterületek kijelölése, évekre lebontott cselekvési programok megfogalmazása
- környezet- táj- és természetvédelmi továbbtervezési (rekultivációs, rehabilitációs, stb.) feladatok részletes meghatározása és ütemezése
- környezeti megfigyelő rendszer kialakítása és monitoring célú alkalmazása, információs rendszer kiépítése és üzemeltetése
- a települési környezet védelméről szóló helyi rendelet aktualizálása, szükség szerinti módosítása⁸.

A fenti feladatok egy része nem települési önálló feladat, hanem értelemszerűen kapcsolódik a kormányzati, ágazati feladatkörökhöz. Ilyen típusúak alapvetően a megfigyelőrendszerrel, monitoringgal kapcsolatos témakörök, továbbá a pénzügyi alapok biztosítása, amely csak kisebbrészt oldható meg helyi forrásokból, - szinte valamennyi témakörben szélesebbkörű együttműködés szükséges.

Tovább kell erősíteni az önkormányzat és a helyi civil szervezetekkel, illetve a környezetvédelmi pedagógiai programjába beépítő iskolával a kapcsolatot. Ez szolgálhatja egyrészt a község szűkebb környezetéről rendelkezésre álló információk bővülését, környezetvédelmi szolgáló akciók, programok szervezését (tavaszi nagytakarítás, szelektív hulladékgyűjtés stb.), másrészt a diákok (a jövő felnőttei) környezetvédelemmel kapcsolatos tevékenysége későbbi környezetet óvó aktív magatartás alapjául szolgálhat.

Meg kell valósítani a környezeti ismeretterjesztés, szemléletformálás, tájékoztatás, oktatás - képzés tervét, amelybe javasolt a civil szervezetek bevonása az alábbiak szerint:

- szükséges a lakosság évenkénti legalább egyszeri tájékoztatása a település környezetvédelmi állapotáról szóló beszámoló keretében,
- az iskolai, sőt, már az óvodai tananyagban is tovább kell fokozni a helyspecifikus ismeretek oktatását, a települési környezeti értékek és problémák tudatosítását,
- az energia- és anyagtakarékosság, a szelektív hulladékgyűjtés előnyeit népszerűsítő tájékoztatókat, akciókat kell szervezni,
- a lakossági ismeretterjesztő kiadványok elérhetőségét minél szélesebb körben lehetővé kell tenni, a helyszíneket tájékoztató táblákkal kell ellátni,
- ajánlott őszi és tavaszi társadalmi településszépítő (hulladékgyűjtő, „lomtalanító”, növénytelepítő, stb.) kampányok rendszeres (évről évre ismétlődő) megszervezése.

A Képviselő Testület által elfogadott program végrehajtásának **ellenőrzése** szintén jelentős feladatot ad az Önkormányzat számára, mivel a teljesülés értékelése alapul szolgál **a lakosság előírt évenkénti tájékoztatásának** is.

A program **végrehajtásának** legfőbb szerve a Képviselőtestület, - illetve az általa felhatalmazott Polgármesteri Hivatal. Ebből adódóan **a program végrehajtásának ellenőrzésére kizárólagosan a Képviselőtestület jogosult.**

Fő feladatai az ellenőrzés során a következők:

- a környezet állapotáról szóló éves beszámoló elkészítése, elfogadása és közzététele - a lakosság rendszeres (legalább évenkénti) tájékoztatása;
- a helyi környezet- és természetvédelmi rendeletek végrehajtásának vizsgálata évente, az esetleges módosítási igények megfogalmazásával;
- az éves zárszámadás során a program tartalmának és a rendelkezésre bocsátott pénzeszközök összhangjának vizsgálata, illetve annak vizsgálata, hogy a program elemei bekerülnek-e az éves költségvetésbe;
- a program időarányos teljesítéséről szóló kétéves jelentések megfelelnek-e a célkitűzésekben, illetve a feladatok meghatározása során rögzített közvetlen követelményeknek;
- a program végrehajtásának ellenőrzését szolgáló mutatószámok, indikátorok évenkénti meghatározása, illetve felülvizsgálata és a kitűzött éves feladatokhoz való rendelése,- az alábbi követelmény rendszernek megfelelően:
 - specifikusak és konkrétak – azaz ne általánosított, hanem egyértelmű kategóriák - legyenek;
 - mérhetőek legyenek,
 - elérhetőek legyenek – tehát ne kelljen további jelentős forrást igénybe venni a gyűjtésükhöz;
 - relevánsak legyenek – azaz kizárólag az adott tevékenységet jellemezzék, mértékadó módon;

⁸ A Kvt aktuális módosításaival és a végrehajtásáról szóló rendeletek tartalmával való összhangba hozása

UJHARTYÁN TKP 2012-2017.

- időszerűek legyenek – vagyis az adott időszakra vonatkozó adatok ne jelentős késéssel álljanak rendelkezésre, legyen felelőse és kontrollja az adatok és információk aktualizálásának.

A TKP HÁTTÉRANYAGAI:

A TKP-ról szóló Határozat megalapozó anyagai külön kötetekben kerültek dokumentálásra. Ezek tartalmazzák a TKP 2010 – 2011.évi vizsgálati, elemzési, valamint értékelési és indokló munkarészeit, előzetes javaslatait. Ezeket az alábbi kötetek tartalmazzák:

„ÚJHARTYÁN KÖZSÉG TELEPÜLÉSI KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAMJA

A TKP LEÍRÁSI MELLÉKLETE

A TKP FÜGGELÉKEI”

A TKP lényegi összefoglalását tartalmazza a TKP harmadik kötete, ennek címe:

„ÚJHARTYÁN KÖZSÉG TELEPÜLÉSI KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAMJA

TKP ÖSSZEFOGLALÓ”

Határidő: folyamatos
Felelős: Jegyző

Kelt: Újhartyán, 2012. év, május hó 23. napján

Polgármester

Jegyző

Kihirdetve: 2012. év, május hó 23. napján